

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ЕПИСКОП КОНСТАНТИН
ПРЕСЛАВСКИ“
ФАКУЛТЕТ ПО ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ НА СИСТЕМИТЕ ЗА СИГУРНОСТ“

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Христо Атанасов Христов
професор от ПН 9.1. „Национална сигурност“ в катедра „Управление на
системите за сигурност“, декан на Факултет по Технически науки при
Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, гр. Шумен, ул.
Университетска №115, тел: 0889 816 612

на научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (Системи за сигурност), за нуждите на катедра „Управление на системи за сигурност“ при Факултет по технически науки на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, обявен в „Държавен вестник“ бр.30/15.04.2022 г.

на кандидата:

гл. ас. д-р Цветелина Илиева Методиева – главен асистент в катедра „Управление на системите за сигурност“ на Факултета по технически науки, при ШУ „Еп. К. Преславски“ – Шумен.

Шумен
2022 г.

1. Обща характеристика на научно-изследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

Представените за рецензиране трудове на гл. ас. д-р **Цветелина Илиева Методиева** са в областта по специалността на конкурса за „доцент” в област на висше образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление: 9.1 Национална сигурност, свързани основно с проблематика изследваща същността на миграционната сигурност и възможните подходи за нейното определяне, отразявайки тясната връзка между националната и миграционната сигурност, даваща по-широк смисъл на понятието „миграционна сигурност“.

За рецензиране от научното жури са представени в резюме 19 публикации с общ обем 359 страници, от които 1 монография, 1 - публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“, 17 доклади и статии, от тях в съавторство – 4 бр. Публикациите са в специализирани научни издания, стилът на кандидата е академичен, задълбочен, разбираем и достъпен, придържащ се към академичните стандарти.

Общият брой точки придобити от публикациите на кандидата са 503, при държавни минимални изисквания 400 т., което означава, че кандидата ги изпълнява.

Кандидатът е представил трудове си в различен формат, организирани в няколко основни тематични групи:

- Анализ на теоретични аспекти на миграционната сигурност, като компонент на националната и корпоративната сигурност и влиянието на миграционните процеси върху сигурността на общините и стопанските организации;

- Изследване и анализ на моделите, добрите практики и нормативната база за адаптация и интеграция на граждани от трети страни и критериите за оценка на интеграционните процеси в регионите и общините от гледна точка на осигуряване на миграционната им сигурност;

- Анализирани са теоретичните аспекти на корпоративната и икономическата сигурност, като съществен елемент от националната сигурност, като са предложени базови авторови определения в областта на миграционните процеси;

- Изследван е демографския баланс на държави от ЕС и извън него и са разглеждани генезисът и динамиката на развитие на миграционните процеси.

Изследванията предлагат авторовото виждане по отношение на

идентификация на съвременни аспекти на националната сигурност в Република България и ЕС, с акцент на ролята на миграционния фактор за регионалната сигурност, разглеждан като предпоставка за създаване на демографски дисбаланс, кореспондиращ със сигурността на общините и стопанските организации.

Представените за рецензиране научни трудове представляват едно предизвикателство за научната общественост, работеща по проблемите на сигурността и отбраната заради авторската амбиция за генериране на ново научно обосновано и практически приложимо знание за определяне на същността на миграционната сигурност и нейните компоненти, както и заплахите, които тя създава за националната сигурност, чрез предложената от автора дефиниция на термините „миграционна сигурност“ и „мигрантска сигурност“ и предложените шест компонента (вида) на адаптацията - институционална, икономическа, социална, биологична, културна и географска адаптация, и критерии за оценка към всеки компонент на адаптацията.

Приемам за рецензиране всички представени от кандидата материали, които според мен са в тематиката на конкурса и съдържат приноси моменти в рецензираната област. Количеството на публикациите е представително и оценявам като достатъчно за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в ШУ „Еп. К. Преславски“.

2. Становище относно наличието или липсата на плагиатство.

Представените по конкурса научни трудове са публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове, чието успешно издаване предполага спазването на приетите етични и законови норми.

Публикациите в съавторство са коректно представени. Не ми е известно да има предявени претенции от други автори за некоректно използване на литературните източници, или да са постъпили сигнали относно публикациите на кандидата за плагиатство от анонимен или неанонимен характер. Нямам съвместни публикации с кандидата.

3. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата.

Гл. ас. Цветелина Илиева Методиева се отличава като изследовател на проблемите на ефективното управление на миграционната сигурност в системата „сигурност и отбрана“ и нейната последваща реализация в обучението на специалисти по ПН 9.1. Национална сигурност, учебните

програми в ШУ „Еп. К. Преславски“.

Непрекъснатото усъвършенстване на теоретическата и педагогическата подготовка позволяват на гл. ас. **Цветелина Илиева Методиева**, да усвои майсторството на лектора, при преподаваните лекции и упражнения по 9 дисциплини от учебния план на ПН 9.1. Национална сигурност в качеството и на главен асистент в ШУ „Еп. К. Преславски“.

Разработването на учебни програми и учебна литература, системното използване в учебния процес на съвременни интерактивни форми на обучение, както и участието и в 5 научно изследователски проекти, от които 1 национален и 4 вътрешно университетски, я изграждат като много добър преподавател - методист по преподаваните дисциплини.

Кандидатът има издадена научна продукция по номенклатурната специалност 19 публикации. От тях доклади и публикации на национални форуми - 8 бр. Едно заглавие в международно издание и доклади на национални форуми с международно участие - 4 бр. Публикации в нереферирани списания с научно рецензиране и в редактирани колективни толове - 17 бр. От предложените за рецензиране 19 труда – 8 са докладвани на конференции, три от които на английски език.

Монографии - 1 с обем от 148 страници и публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ от 96 страници.

Гл. ас. **Цветелина Илиева Методиева** умело съчетава преподавателската и изследователска дейност, умее да работи в екип и споделя знанията и уменията си с колеги и обучаеми. В предоставените ми за рецензиране материали е видно приложението на резултатите от научноизследователската дейност на кандидата, което се потвърждава и от представената справка за цитиранията - 13 бр., които са в редактирани колективни толове и в нереферирани списания с научно рецензиране.

Посочената научна продукция **не повтарят** постиженията на автора, представени за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, в съответствие с изискванията на чл. 53, ал.1, т. 3 на ЗРАСРБ.

Количеството на представените за рецензиране трудове и тяхното цитиране отговаря на минималните държавни/национални изисквания, за заемане на академична длъжност „*доцент*“ по чл. 2б ал. 2, т. 4 и ал. 3, чл. 29 на „ЗРАСРБ“ и чл.1а, ал.1 и ал. 2, и чл.53, ал.1, т.4 „Минимални количествени показатели за заемане на академичната длъжност „*доцент*“ от „ППЗРАСРБ“ в

област „9. Сигурност и отбрана“, професионално направление „9.1. Национална сигурност“.

4. Основни научни резултати и приноси.

Приемам претенцията за предложените от кандидата приноси като същност и приложение, но не приемам формулировката на някои от тях, която не е издържана в научен стил. Основните приноси на кандидата са с научен, научно приложен и приложен характер и могат да се обобщят в следните направления:

4.1. Научни приноси в теорията, постигнати при изследванията в горепосочените тематични групи, кореспондират с обогатяване на съществуващите знания за:

- теоретични аспекти на миграционната сигурност, като компонент на националната и корпоративната сигурност и влиянието на миграционните процеси върху сигурността на общините и стопанските организации; (трудове с №№ 1, 2, 3, 8, 10, 12, 16).

- същността на проблемите, свързани с миграционната сигурност на стопанските организации в Североизточна България; (трудове с №№ 2, 5, 8, 10, 12.).

- теоретичните основи на миграционните процеси и влиянието им върху демографския баланс. Демографския баланс на държави от ЕС и извън него и са разглеждани генезисът и динамиката на развитие на миграционните процеси; (трудове с №№ 1, 2, 3, 8, 9, 16.).

- базови определения в областта на миграционните процеси и теоретичните аспекти на корпоративната и икономическата сигурност, като съществен елемент от националната сигурност. Въведени са нови за научната общност авторски термини за „миграционна сигурност“ и „мигрантска сигурност“. Терминът антропоток като социален процес, пренасящ идентичност, т.е като сила, формираща геополитическата карта на света; (трудове с №№ 5, 6, 7, 8, 11, 12, 15, 16).

4.2. Научно-приложни приноси с практическа насоченост, постигнати при изследванията в тематични групи кореспондират със:

- предложеният проактивен подход за разработване на мерки и средства за усъвършенстване процеса на интегриране на ГТС и разработване на еталонна програма за община Шумен с цел повишаване на миграционната сигурност на ниво регион и община; (трудове с №№ 5, 6, 8, 9, 12, 17.).

- доразвитите три модела на политика на натурализация и интеграция в страни от ЕС - немски, френски и британски като е отбелязано, че интеграцията се противопоставя на сегрегацията и дискриминацията на лицата според мястото на раждане или етнически произход; (трудове с №№ 1,6,4, 9, 10, 12, 16.).

- моделите, добрите практики и нормативната база за адаптация и интеграция на граждани от трети страни и критериите за оценка на интеграционните процеси в регионите и общините от гледна точка на осигуряване на миграционната им сигурност; (трудове с №№ 5, 6, 9, 12, 17.).

- разработените шест компонента (вида) на адаптацията - институционална, икономическа, социална, биологична, културна и географска адаптация, и критерии за оценка към всеки компонент на адаптацията. (трудове с №№. 2,5,8,10,12.).

5. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката.

Постигнатите резултати в трудовете на д-р Методиева са по-нататъшно изследване и разработване на въпроси и проблеми от теорията на миграционната сигурност. Същите с успех могат да се ползват и в учебния процес на ШУ "Еп. К. Преславски", при обучението на слушатели и студенти за нуждите на институциите от системата за защита на националната сигурност.

Считам, че трудовете са самостоятелно дело на кандидата и успешно защитават претенциите му за научни и научно приложни приноси.

6. Критични бележки за представените трудове

Към представените за рецензиране материали могат да се отправят и някои критични бележки:

- в оформянето на част от трудовете има неточности, повторения и редакционни грешки, които не намаляват научната им стойност, но влошават възможностите за бързо възприятие;

- изследванията в някои научни публикации не са завършени, което открива възможност за бъдещи научни разработки и по-задълбочено теоретично осмисляне на проблемните въпроси.

Независимо от личните съображения на автора, изразявам личната си убеденост от възможността от прецизното и отчетливо дефиниране на заявените оригинални научни приноси от кандидата, чрез по прецизното им формулиране.

Посочените пропуски носят технически и организационен характер и не намаляват стойността на резултатите постигнати от автора, доказващи способността му да разработва самостоятелно и в екип въпроси важни за изграждане на съвременни способности в сферата на сигурността и отбраната.

Препоръчвам на д-р Методиева да продължи своите научни търсения в системата „сигурност и отбрана“ и реализира постигнатите научни резултати в преподавателската си дейност.

7. Лични впечатления.

Мнението ми за кандидата изградено на база лични впечатления и постъпвала информация от академичния състав и студенти на Факултета, определят д-р Методиева за представител на академичната общност, изпълняващ отговорно и с успех функционалните си задължения на главен асистент в катедра „Управление на системите за сигурност“.

Чрез използваният коректен подход и стил на преподаване, кандидата постига успешно мотивиране и участие на обучаемите в учебния процес по професионалното направление.

През периода на работа във Факултета е установена устойчива тенденция към подчертан академизъм от кандидата, системно участие в научно изследователската дейност в ПН 9.1 Национална сигурност и изпълнение на голям обем от задачи от административен характер на катедрено, факултетно и университетско ниво извън функционалните му задължения – преподавателска дейност в средното образование.

8. Заключение.

Въз основа на горе написаното и като имам в предвид правно определените критерии и показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“, в съответствие с минималните национални изисквания по чл. 26 ЗРАСРБ си позволявам да направя следното заключение:

- представената научна продукция от кандидата в конкурса гл. ас. **Цветелина Илиева Методиева** съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на условията и изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р. България и Правилника за неговото прилагане.

9. Оценка на кандидатите.

Преценявайки съвкупно представения монографичен труд и останалите публикации, посветени на актуални и практически значими теми, в качеството ми на член на научното жури, давам „положителна“ оценка на кандидата, гл. ас. **Цветелина Илиева Методиева**, за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (Системи за сигурност), катедра „Управление на системи за сигурност“ при ШУ „Епископ Константин Преславски“ и с личното ми убеждение предлагам на научното жури да вземе единодушно решение в тази насока.

Дата:
01.08.2022 год.

Член на журито.....
(*проф. д-р Христо Христов*)